

ИЗПЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVI, БРОЙ 17

СОФИЯ, 16-30 СЕПТЕМВРИ 2015 г.

ЦЕНА 0,70 ЛВ.

e-mail: sinizdat@gmail.com

Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

ДОКУМЕНТИ

- Извънредно обръщение на Св. Синод на БПЦ-БП по повод кризата с бежанците
- Решение на Св. Синод относно участието на духовни лица в политически избори и мероприятия

Стр. 3

ЕНОРИЙСКИ ЖИВОТ

Кои се причастяват първи

Стр. 7

ПОКЛОННИЧЕСТВО

Поклонническият път „Св. Йоан Рилски“ '2015 г.

Стр. 8

Честване празника на град София

На 17 септември – деня, когато Църквата чества св. мъченици София и нейните дъщери Вяра, Надежда и Любов – столицата тържествено отбеляза своя празник.

Празничният ден започна с тържествена св. Литургия, отслужена в старинния столичен храм „Света София“.

Храмът, който е една от най-старите базилики у нас и по света и е сред най-големите забележителности на София (заради археологическите открития, които съдържат 18 века история, събрани на едно място), през последните години стана и предпочитано място за молитва. За това допринасят не само пастирските усилия на храмовото духовенство, но и обнове-

ният вътрешен интериор и завършените археологически разкопки под основното ниво на църквата.

От рано сутринта храмът бе изпълнен с богомолен народ, който очакваше идването на Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит. Негово Светейштво пристигна придружен от софийския викарий – Бранички епископ Григорий, и бе посрещнат от голямо множество столично духовенство. Негово Светейштво влезе тържествено в древния столичен храм, благослови стотиците вярващи и даде начало на празничната богослужба.

Светата Литургия бе възглавена от Българския патриарх Неофит, а заедно с него съслужиха Техни *На стр. 4*

БОГОСЛОВИЕ

ЦЪРКОВНОСТТА – ТОВА Е ЖИВОТ

Свещеник Павел ФЛОРЕНСКИ (09.01.1882 – 08.12.1937)

„Живият религиозен опит като единствен законен начин за познаване на догматите“ – така би ми се искало да изразя общия стремеж на книгата си или, по-точно, на моите скици, писани в различно време и под въздействието на различни настроения. Единствено когато се опираме на непосредствения опит е възможно да обзрем и оценим духовните съкровища на Църквата. Само като минаваме по старинните редове с пропита с изобилна влага гъба, можем да ги умием с жива вода и да разчетем буквите на църковната писменост.

Подвижниците на Църквата са живи за живите и мъртви за мъртвите. За помрачената душа ликовите на Божиите угодници помръкват, за парализираната душа – те заставят в зловеща неподвижност. Нима не е известно, че бесноватите и припадащите в истерични гърчове и остри писъци хора се страхуват от тях, а грехът пред Църквата кара хората страховито да я гледат накриво?

Но очите, окъпани в светлина, както и по-рано виждат ликовите на светите праведници сияещи, „като лице на ангел“. За очистеното сърце те, както и преди, са благожелателни; и както в стари времена те възкликват и призовават имащите уши да чуват.

Питам се: защо чистата непосредственост на народа се чувства неволно привлечена към тези праведници? Защо именно при тях народът намира за себе си и утеха в безмълвната скръб, и радостта на прошката, и красотата на небесното празненство? Не се блазня. Непоколебимо зная, че съм запалил само малка подпалчица, една извънредно мъничка свещица от жълт восък. Но и това пламъче, трептящо в несвикнали ръце, с безбройните си отблясъци е закрило в съкровищницата на светата Църква. През вековете ден след ден се е натрупвало тук съкровището: скъпоценен камък след камък, златно зрънце след зрънце, жълтица след жълтица.

На стр. 6

ХРИСТИЯНСТВО И КУЛТУРА

ОСНОВНИ ЛИНИИ В РАЗВИТИЕТО НА КУЛТУРАТА

В днешната си беседа ще се опитам много накратко да обрисувам в общи черти облика на главните епохи в историческото развитие на нашата европейска култура, като се опитам да отбележа и някои от възможностите в бъдещия ход на развитие на тази култура.

Изхождайки от етимологичното значение на понятието **култура** (думата „култура“ е от латински произход и означава „обработване, разработване“), ние бихме могли да определим културата като един органически, планомерен и целенасочен **живен процес на ставане**; като творчески растеж на човека и човечеството. Културата е даване нов облик, пресъздаване, възсъздаване на оно-

во, което съществува, което е дадено в суров вид в природата. Културата предполага творчество, осмисляне, одухотворяване на битието, затова **природата не е култура** и културата не е природно явление.

Способността за култура и универсалният стремеж към култура са

божествен дар и божествена задача за човека

Дар дотолкова, доколкото човекът като човек не може да бъде мислим другояче, освен като творещ, и **задача** дотолкова, доколкото без културата човек не може да осъществи определена мисия от Твореца мисия в живота.

Културата следовател-

но е не само даденост, но и зададеност. Вследствие на културното развитие и възможностите за ползване от културното творчество от страна на човека, културата бива схващана като притежание, като културно **благо**.

Самият процес на ставане на културата, в смисъл на възсъздаване, на творене, предполага наличността на **два фактора**: а) **природата** – константната сила – т.е. даденото, почвата, от която се твори, и б) **човека**, респективно, човешкия дух – началото, което твори. Правилното или неправилното отношение между земния и духовния принцип съставлява съдбата в съдържанието на културната история.

На стр. 4

ХРОНИКА

България

Откриване на учебната година в Софийската духовна семинария

По традиция в първия ден след ваканцията на певческия клир застанаха семинаристите от 12 клас. Те под ръководството на преподавателите г-н Любомир Игнатов и г-н Тодор Костов молитвено огласиха с песнопения тържественото богослужение.

Проповед за Честния и Животворящ

Кръст Господен произнесе Ивелин Василев, ученик от 12 клас.

В края на св. Литургия Негово Високопреосвещенство митрополит Антоний поздрави г-н Димитър Костадинов, ректор на Софийската духовна семинария, и му пожела успешна нова година. В словото си той каза, че семинарията неслучайно започва учебната година един ден по-рано от другите училища, а именно на 14 септември – празника Въздвижение на Честния и Животворящ Кръст Господен, за да може да бъдем окриляни от священото Дърво на Живота.

Митрополит Антоний се обърна и към новопостъпилите ученици и курсисти, като им пожела да вземат най-доброто от този духовен разсадник. С поздравително слово се обърна и проф. Божидар Андонов, зам.- декан на Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, който също поздрави ректора, учителите и учениците на семинарията. Поздравителен адрес беше изпратен и от г-н Любомир Дреков, кмет на район „Лозенец“.

След края на светата Литургия с лития духовенството, семинаристите и гостите се отправиха към фалатата на семинарията, където бе отслужен тържествен водосвет.

През новата учебна година в семинарията са приети 20 ученици в I (VIII) клас на петгодишния курс на обучение, както и 16 курсисти в I паралелен курс.

Слави СПАСОВ

На 14 септември – Кръстовден – бе открита новата учебна 2015/2016 година в Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“. В деня, когато Православната църква чества християнския празник Въздвижение на св. Кръст Господен, Западно- и Средноевропейският митрополит Антоний, с благословението на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит, оглави тържествената света Литургия.

В съслужение с митрополит Антоний бяха йеромонах Стефан от Троянския манастир, ефимериите на семинарския храм – свещ. Божидар Маринов и свещ. Константин Цанков, дякон Васил Танев и други отци-гости.

На тържественото откриване на учебната година присъстваха учителите и родители на семинаристите.

Водосвет по повод новата учебна година 2015/2016 в ПДС „Св. св. Кирил и Методий“

Тържествен камбанен звън огласи двора на Пловдивската духовна семинария „Св. св. Кирил и Методий“ на 14 септември, когато Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай отслужи водосвет по случай новата 2015/2016 учебна година.

С владиката съслужиха: ставрофорен свещеноиконом Добромир Костов – ректор на Пловдивската духовна семинария, свещеноиконом Виктор Христов – епархийски духовен надзорник, протойерей Деян Стоенчев – духовен надзорник при Пловдивска митрополия и свещеници от града.

Песнопенията изпълниха ученици и

преподаватели от Пловдивската духовна семинария.

В проповедта си архиереят се обърна към всички учащи и учащи се с думите: „Неслучайно Господ Исус Христос е казал на учениците Си, а чрез тях на всички нас, на вас: „Не вие Мен избрахте, а аз вас“. Уверявам ви, божествено призвание е това. Могъщата Божия десница да ви вземе от пътя на светския живот и да ви постави в благодатта на тази духовна школа – Пловдивска духовна семинария. Това е божествено призвание, което вие преди всичко трябва добре да осъзнаете и от което да се възползвате – преди всичко за спасението на онези, които в пределите на нашето Отечество и извън него очакват своите бъдещи учители народни и пастири църковни, своите бъдещи сеячи и съработници на Божията нива“.

Духовното тържество завърши с многолетствие, прогласено от митрополитския протодякон Илиян Александров.

Пловдивска митрополия

Митрополитско благословение за началото на учебната година в Русе

С молитва и благослов от Негово Високопреосвещенство Русенски митрополит Наум на 15 септември бе открита учебната година в Професионална гимназия по облекло „Недка Иван Лазарова“ – Русе. По време на богослуженното последование на владиката съслужиха прот. Алеко Рачев от русенския храм „Св. Николай“ и дякон Валери Василев.

Директорът на гимназията, г-жа Диана Иванова, пожела на екипа от учители и ученици творческото вдъхновение и искрата на знанието да съпътстват работата през новата учебна година с ДЪЛБОКА ВЯРА, С МНОГО НАДЕЖДА И ИСКРЕНА ЛЮБОВ!

С чувство на дълбока и искрена признателност към делото на основателите на Професионална гимназия по облекло „Недка Иван Лазарова“ Русе –

Женско благотворително дружество „Добродетел“, десетките дарители и спомоществатели, както и на поколения учители, гимназията навлиза в годината на своя 120-и юбилей.

От името на целия общоучилищен колектив г-жа Иванова смирено благодари на Негово Високопреосвещенство за изключителната чест и привилегия за гимназията, относно съгласието му юбилеят на Професионал-

на гимназия по облекло „Недка Иван Лазарова“ – град Русе през учебната 2016/2017 г. да бъде под неговия потронаж, както и за отправената от архиерея покана някои учебни часове да се провеждат в залите на Русенската митрополия с убеждението, че преподаваните уроци по българска история, философия и религия ще бъдат по-смислени и вдъхновяващи за ученици и учители!

Милен БАКАЛОВ

Обучителен семинар за учители по Религия

На 10, 11, и 12 септември в епархийския манастир „Св. св. Кирил и Юлита“ с благословението на Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай и съдействието на Регионалния инспекторат по образованието в градовете Пловдив и Пазарджик и Архиепископското наместване в Смолянска

„Учението за Света Троица“, „Иисус Христос – Богочовек“, „Света Богородица и апостолите“, „Христовите притчи“ и „Десетте Божии заповеди“ – синтез на мъдрост и нравствени послания, „Богослужение“ – разясняване реда и последованието на светата Литургия, запознаване с църковната утвар и предназ-

скаят епископ Арсений – викарий на Пловдивски митрополит, свещеноиконом Виктор Христов – епархийски духовен надзорник, свещеник Георги Гугов, презвитерите Теодора Йосифова, Анна Паралингова – иконограф, и Румяна Зяпкова.

На 10 септември Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай отслужи тържествен молебен за свещениците и учителите.

Курсът бе закрит от архипастира на Пловдивска епархия в непринуден разговор с учителите, на който те поставиха въпроси, свързани с преподавателската практика. Всички получиха учебни пособия в помощ на бъдещата им работа.

Тази форма на квалификация се оказа ефективна и учителите приветстваха богоугодното начинание, като отправиха искрена благодарност за отличната организация.

Пловдивска митрополия

духовна околия се проведе обучителен курс с 40 учители от епархията ни, които са придобили правоспособност да преподават „Религия – Православие“.

Този курс се проведе в отговор на желанието на учителите, изразено на III Епархийска конференция на тема „Добри практики в обучението по Религия – Православие в Пловдивска епархия“. Форумът се проведе през месец юни с цел повишаване на религиозната и методическа компетентност.

В програмата на курса тази есен бяха застъпени темите: „Бог – Творец“,

Лектори бяха Знепол-

ДОКУМЕНТИ

ИЗВЪНРЕДНО ОБРЪЩЕНИЕ НА СВ. СИНОД НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ ПО ПОВОД КРИЗАТА С БЕЖАНЦИТЕ

Възлюбени братя и сестри,

Многократно през последните месеци в публичното пространство се поставя въпросът каква е позицията на Българската православна църква по отношение на т. нар. „бежански проблем“. Както обикновено, Църквата ни бива обвинявана в пасивност. Пасивност като позиция и пасивност като действие. Нека се знае, че в хилядолетния опит на Православната църква не се предвижда вземането на прибързани решения, продиктувани от моментни ситуации. Нито пък вземането на решения под влиянието на популистски съображения и с намерение да се угоди на някакво мнение, което се приема в дадения момент за меродавно.

По своя характер Православната църква е длъжна да мисли с категориите на Священото Писание, Божиите заповеди, така също и с категориите на историята, което означава да промисля позициите и решенията си с оглед на последствията от дадени събития и как те биха се отразили дългосрочно на православния народ, на паството ни, което Господ Исус Христос е поверил на нашите грижи. Това се отнася особено за ситуации като тази с бежанската криза. Ситуация, която по своя характер, освен моментните въпроси на материалното обгрижване и материалната солидарност с прииждащите тук хора, поставя въпроси за стабилността и съществуването на Българската държава, по принцип. Както и въпроса за това в какъв духовен контекст, в каква духовна среда, ще пребивава православният български народ, ако този поток продължи до степен, в която да бъде разместен съществуващият етнически баланс на територията на нашето Отечество България, която Бог е определил православният наш народ да обитава.

През последните месеци сме свидетели на вълна от прииждащи от разорените от война страни на Близкия

изток и Северна Африка и търсеци прибежище в европейските държави хора. Вълна, която придобива всички белези на нашествие.

Нека няма никакво съмнение за това, че Православната църква изпитва състрадание и призовава към солидарност с всички тези хора, които вече са попаднали сред нас и действително, а не мнимо, се нуждаят от грижа и материална подкрепа според възможностите ни. Но нека е също така ясно, че Православната църква е категорично против войната, която е причина за това човешко нещастие. Църквата винаги изследва причините за нещастията и призовава към отстраняването на причините. Битката с последствията, ако не бъдат отстранени причините за явлението, е обречена. Ние помагаме и ще помагаме с каквото можем на бежанците, които вече са попаднали в нашето Отечество, и не ги делим по вяра и народност, но считаме, че нашето правителство в никакъв случай не трябва да допуска на страната ни повече бежанци. За тези, които вече са тук, е редно като православни християни и като общество да се погрижим доколкото можем и ни стигат оскъдните ресурси, но повече – не. Който е създал повода за този проблем, той да го преодолее, не е редно православният български народ да плаща с цената на изчезването ни като Държава.

Изхождайки от това виждане, Българската православна църква призовава българското правителство, ако то е правителство на християнска държава, на всички форуми и във всички международни организации, в които то участва, да постави най-остро и категорично въпроса за незабавно прекратяване на войните в Близкия изток и Северна Африка и за отстраняването на причините, довели до масовото прокуждане на милиони хора от родните им земи. Прекратяването на войните е първото и задължително условие за решаване на проблема

и това прекратяване на войната следва да е първи дълг на всяко правителство, което иска да покаже човеколюбие и съблюдаване на европейските принципи на хуманността.

На второ място, искаме най-категорично нашето правителство да постави въпроса дали е налице религиозно прочистване на тези територии от християнството и как това се вписва в повелите за междуетническа и междурелигиозна толерантност. Искаме нашето правителство да постави пред международните организации въпроса как е гарантирана междурелигиозната толерантност в Египет, Сирия, Ирак и т.н. и какви мерки ще вземе световната демократична общност за гарантиране спазването на този принцип в тези страни.

Считаме, че българското правителство трябва да концентрира външнополитическите си ресурси, както казахме, за спиране на войните, а не само да проявява солидарност с последствията от тяхното безкрайно продължаване. И второ, да има грижата и да обърне внимание, че е добре бежанците, които евентуално бъдат приети по квота и за които Българската православна църква изразява готовност да помогне в полагането на грижи, да са такива, които биха се чувствали добре сред нас. И за които грижата, полагана за тях именно от една православна християнска общност, не би представлявала морален или друг проблем. Защото, ако те биха имали проблем да приемат подкрепа от християнска общност, то това ще означава, че християнската общност в бъдеще би имала по-голям проблем, отколкото в момента подозираме.

Председател на Св. Синод
† НЕОФИТ
Патриарх Български и
митрополит Софийски

Членове на Св. Синод:

- † Врачански митрополит КАЛИНИК
- † Сливенски митрополит ЙОАНИКИЙ
- † Видински митрополит ДОМЕТИАН
- † На САЩ, Канада и Австралия митрополит ЙОСИФ
- † Великотърновски митрополит ГРИГОРИЙ
- † Плевенски митрополит ИГНАТИЙ
- † Старозагорски митрополит ГАЛАКТИОН
- † Ловчански митрополит ГАВРИИЛ
- † Пловдивски митрополит НИКОЛАЙ
- † Доростолски митрополит АМВРОСИЙ
- † Западно- и Средноевропейски митрополит АНТОНИЙ
- † Варненски и Великопреславски митрополит ЙОАН
- † Неврокопски митрополит СЕРАФИМ
- † Русенски митрополит НАУМ

Патриаршеско слово за празника на св. мчци София и нейните гъщери

Агънца словесни, чрез страдания достигнахте
Агънца и Пастира Христос и запазихте вярата.

Затова днес с радостни души честваме вашата памет, досточудни, и Христа величаме.

(Тропар на празника).

Ваши Преосвещенства, Ваши Високопреподобия, драги отци, обични в Господа братя и сестри,

В днешния ден светата Православна църква издига пред нас подвига на трите сестри-мъченици, носещи имената на християнските добродетели – Вяра, Надежда и Любав, и тяхната майка София. Те отдадоха живота си за Този, Когото силно обикнаха и приеха в своите сърца – нашия Господ Исус Христос. Така те придобиха венците на светостта и живот в изобилие, пребъвайки в небесните обители.

Страшното и трудно време на гоненията на Христовите следовници от втори век не отмина и тях, трите невърстни момичета, които смело изповядаха вярата и надеждата си в истинския Бог. Показаха любовта си, за което се разделиха с този свят, смирено преклонили глави пред своите мъчители. Всичко това стана пред очите на тяхната майка София, която претърпя страшната гледка на смъртта на своите деца и след това предаде душата си на Бога.

Църквата носи в своята памет всички събития, свързани с подвига на своите светии, събития, които ние възхваляваме, изживяваме, като свидетелстваме чрез вярата си за тяхната истинност.

Възпявайки подвига на светите мъченици Вяра, Надежда и Любав и майка им София, Църквата говори, че те посрамили елинската мъдрост и показали безумието на светските представи за живота, оставяйки земното благоденствие, за да добият небесната радост. Това е свидетелството на Священото Предание. В нас остава упованието, че светите мъченици изпросят чрез молитвите си пред Божия престол застъпничеството за нас и за любимия ни град, носещ името на Божията Премъдрост – София.

Днес, събрани в древния храм на Премъдростта, Второто Лице на Света Троица, Самия Господ Исус Христос, ние преживяваме църковното Предание. Това Предание, което, както изтъква св. Иринеи Лионски, е не само историческа памет, не просто призоваване на

древността. То е единство на духовния опит и благодатния живот, възможни само в Църквата. В Христос вярващите от всички времена, както тези, числени към сонма на светостта, така и всички от предишните поколения, а също и ние, се обединяваме в църковните Тайнства. Това е пълнотата на съборната вселенска Църква, в която нито времето, нито пространството имат своята сила. Небесната и земната Църква намират своята съборност в единството на Светия Дух, обгърнали всички времена, и както казва Сам Господ Исус Христос: „Да бъдат всички едно: както Ти, Отче, си в Мене, и аз в Тебе, тъй и те да бъдат в Нас едно... за да бъдат в пълно единство“ (Йоан. 17: 21, 23). Така осъзнали Църквата, като образ, в който много лица стават едно битие, ние чувстваме близостта на светите мъченици Вяра, Надежда и Любав и тяхната майка София и живеем в събитието на техния празник.

Днешният ден е празникът на столничия ни град. Този древен храм, в който отслужиме светата божествена Литургия, е свидетел за непреходността на Христовата истина. Храм, който в продълже-

ние на петнадесет века мълчаливо се въздига, приютил топли искрени молитви на хиляди и хиляди християни, изплакали болката си, потърсили закрилата на Господа и изказали радостта и любовта си пред Божието лице. Храм, преживял превратностите на вековете и устоял, за да свидетелства във времената за Божията сила. Храмът, дал името на нашия град – София, града на Премъдростта, града на Господа. Колцина от нас осъзнават, че живеем в Христовия град, че сме съграждани на Божия Син? Колцина са почувствали Неговата закрила и любов? Каква голяма отговорност е да си на Христовия град жител, който постоянно трябва на дело да показва жертвена любов към ближния, да показва християнските добродетели, носещи имената на светите мъченици Вяра, Надежда и Любав.

Възлюбени братя и сестри,

Нека по молитвите на светите лъчезарни мъченици бъдем будни и усиливаме вярата си, да стоим непоколебими в надеждата Христова и отдаваме любовта си в този свят, за да бъдем достойни жители на града на Премъдростта. Амин!

РЕШЕНИЕ
на Св. Синод относно
участието на духовни лица
в политически избори и
мероприятия

Св. Синод в заседанието си на 25.09.2015 г., прот. № 22 – плен състав, разгледа въпроса за участието на духовни лица в политически мероприятия на партиите, във връзка с предстоящите избори и реши:

1. Напомня, че съгласно б. и 81. Апостолско правило, 3. правило на III Вселенски събор, 10. правило на VII Вселенски събор, чл. 139, ал. 1 от УБПЦ – БП, свещенослужители не могат да участват в общински избори като кандидати за кметове и общински съветници, както и да бъдат избирани за народни представители;
2. Молебни и водосвети по молба на политически партии, лица и сдружения, според изискванията на Православната църква, да се извършват само и единствено в православни храмове;
3. Приветствието на свещенослужителите да бъде с духовно съдържание.

От стр. 1

Като благоуханна роса върху руно, като манна небесна е падала тук благодатната сила на богоозарената душа. Като най-великолепни бисери са се изсипвали тук съзвезиите на чистите сърца. Небето, както и земята, през низа от векове е внасяло тук своите дарове. Най-дълбоко затаените очаквания, най-съкровените пориви към богоуподобяване, лазурните, настъпващи след бури минути на ангелска чистота, радостите от богообщиение и светите мъки на силното разкаяние, благоуханието на молитвата и тихият копнеж по небето, вечното търсене и вечното намиране, бездълбоко прорения във вечността и детската умиротвореност на душата, благоговението и любовта – любов без край... Минавали са векове, а всичко това е пребъждало и се е натрупвало. [...]

Църковността – ето името на онова пристанище, където се успокоява тревогата на сърцето, където претенциите на разсъдъка се укротяват, където в разума низхожда велик мир.

Да допуснем, че нито аз, нито който и да било друг не е могъл, не може и, разбира се, не ще може да определи какво е това църковността! Нека допуснем, че хората, опитващи се да сторят това, се опровергават един друг и взаимно отричат формулираната от тях формула на църковността! Нима именно самата неопределеност на църковността, нейната неуловимост за логическите определения, нейната неизразимост не доказва, че

ЦЪРКОВНОСТТА – ТОВА Е ЖИВОТ

особен, нов живот, даден на човешките, но, подобно на всеки живот, недостъпен за разсъдъка? А размисляти при определянето на църковността, възможността за опити от различни страни да бъде установено чрез думи: що е църковност? – тази пъстрота от непълни и винаги недостатъчни словесни формули за църковността не потвърждава ли за нас опитно, на свой ред, онова, което ни е било казано още от апостола; та нали Църквата е тяло Христово, „пълногата на Тогова, Който изпълня всичко във всичко“ (Еф. 1:23). И по какъв начин тази пълнота на Божественния живот може да бъде положена в тесния ковчег на логическото определение? Би било смешно да се мисли, че тази невъзможност свидетелства с нещо против съществуването на цър-

ковността; тъкмо обратното, последното по-скоро се обосновава от такава невъзможност. [...]

Там, където няма духовен живот

**Е НЕОБХОДИМО НЕЩО ВЪНШНО,
КОЕТО ДА ОСИГУРЯВА
ЦЪРКОВНОСТТА**

Определената длъжност, папата, или свъкупността, системата от длъжности, йерархията – ето критерия за църковност

за един католик. Определената вероизповедна формула, символът, или системата от формули, текстът на Писанието – ето критерия за църковност за един протестант. В крайна сметка и в единия, и в другия случай решаващо е понятието – понятие църковно-юридическо при католиците и понятие църковно-научно – при протестантите. Но, превръщайки се във висш критерий, понятието по този начин прави вече ненужна всяка проява на живота. Нещо повече, тъй като в никакъв случай животът не може да бъде съизмерим с понятието, то всяко движение на живота неизбежно прелива извън набелязаните от понятието граници и по този начин се оказва зловредно, нетърпимо.

За католицизма (разбира се, приемам както католицизма, така и протестантизма в тяхната върхна точка, в принципа им) всяка самостоятелна проява на

живота е неканонична, за протестантизма пък – тя е ненаучна. И в единия, и в другия случай животът бива смаяван, бидейки отсичан от понятието, той предварително се отхвърля в името на понятието. Ако за католицизма обикновено е свойствено отхвърлянето на свободата, а на протестантизма тя бива решително приписвана, то и едното, и другото е еднакво несправедливо. И католицизмът признава свободата, но... свобода, която е предварително определена; всичко онова, което е извън тези преде-

такава книга, такава формула, то за какво биха били тогава всички останали книги, всички останали формули, всички останали дейности на Църквата.

Няма понятие за църковност, но я има самата нея, и за всеки жив член на Църквата църковният живот е най-определеното и осезаемо нещо, което той знае. Но църковният живот се усвоява и постига само жизнено, а не отвлечено, не разсъдъчно. Ако към него следва да се приложат все пак някакви понятия, то тук най-подходящи ще се окажат не юридическите и не археологическите понятия, а понятията, с които боравят биологията и естетиката.

КАКВО Е ЦЪРКОВНОСТТА?

Тя е нов живот, живот в Духа. Какъв е критерият за правилността на този живот? – Красотата. Да, има особена духовна красота и тя, неуловима за логически определения, е в същото време единственият верен път за определяне на това кое е православно и кое не е. Познавачи на тази красота са духовните старци, майсторите на „изкуството на изкуствата“, както светите отци наричат аскетиката. Духовните старци са, така да се каже, „обиграни“ в разпознаването на доброкачествеността на духовния живот. Православният вкус, православният облик се чувства, но той не подлежи на аритметично пресмятане; православието се показва, но не се доказва. Ето защо за всеки, който желае да разбере православието, има само един начин – непосредственият православен опит. Казват, че сега в чужбина хората се учат да плуват с помощта на прибори в легнало върху пода положение; по абсолютно същия начин човек може по книги да стане католик или протестант без ни най-малко съприкосновение с живота, оставяйки в кабинета си. Но, за да стане човек православен, той незабавно трябва да се потопи в самата стихия на православието, да заживее православно и друг път няма.

Превод:

Людмила Д. ДИМИТРОВА

Из: „Предисловие към книгата „Столп и утверждение Истини“
Москва, 1914 г.

Бел. ред. По повод 100 години от публикуването в Москва на капиталния труд на свещеник Павел Александрович Флоренски „Столп и утверждение Истини“.

И рече старецът...**Душеполезни поучения на архиепископ Серафим (Соболев)**

❖ Мъж е онзи, който претърпи и нищо не отвърне на обидата, особено ако тя иде от по-възрастен или от жена.

❖ Срещу злото трябва да се излиза с добро. Но не с половинчати средства и половинчатото добро, не с нещо малко по-добро от злото, а с пълно, безрезервно добро. Само тогава има шансове да победиш злото с добро.

❖ Уловили ли се в непристойни и греховни мисли, веднага ги отстрани с молитва и не допускай да се стига до чувства, думи и дела. Ти не можеш да спреш ветровете, които духат, но се скриши на завет.

❖ Щастлив ще си, ако всяко сполетяло те нещастие считаш за воля Божия, насочена към твое и за близките ти добро. И в ада да те пратят, и там се дръж за Бога. Три са степените на спасението: 1. Да не грешеш. 2. Сгрешил си – разкайвай се. 3. Зле се каеш – тогава търпи идещите скърби.

❖ И Юда се разкаля, но не се покаля. Затова от нас се иска воля и решителност за борба.

❖ Не участвай в никакви клевети, доноси и злословия. Прикривай врага си – само тогава и Бог ще те прикрива. Хубаво и здраво запомни нещо кардинално, а то е, че докато не запушиш устата си и не престанеш да осъждаш и обиждаш, винаги ще бъдеш неблагоприятен. Със сигурност знай, че при каквато и да е обидата и каквато и да е зло, идещо към тебе от другите, кроткото и християнско държание е единственият отговор, при който ще има най-малко сътресение и вреда за тебе и близките ти! Запомни, това е нещо основно и животоспасяващо!

❖ За да не изпаднеш в блуд и гняв, по-ценното и от поста дори е мъчанието, и то не въобще да не говориш, а да задържиш езика си от осъждане и злоречие. Запомни хиляди пъти, че нашият най-смъртоносен враг и злокачествен тумор, от който трябва да се освободим на всяка цена, е злословието, осъждането, многото приказки – това е, което ни разяжда и води към сигурна гибел.

❖ Чуеш ли несъгласие с твоите думи, замълчи! Още Питагор е учил така.

❖ На изповед обещавай, че ще се поправиш и с всички сили се стреми да изпълняваш тези свои обещания, и тогава Сам Бог ще ти помага.

❖ Колкото и да е тежък животът ти на земята, тук те мъчи само един демон, а ако се самоубиеш, на оня свят всичко ще ти бъде много по-тежко и там вечно ще те измъчват множество и по-жестоки демони от тоя, който те мъчи тук. Нападати те страсти, моли се срещу тях и ще ги победиш.

❖ Не скитосвай и не обикаляй от църква на църква, от манастир на манастир, от град в град и от държава в държава, защото благочестието не е в това. Стой на мястото си и там води битката с тъмните сили. Не се разплайвай.

❖ Пази се от подписване на договори, които те задължават, особено ако на въдицата има някакви облиги и примамки. Това може да те въвлече в организация, която ще ограничи и насили свободата и свободната ти воля и на дело ще се окажеш богоборец и безбожник, от което вече няма нищо по-опасно и гибелно.

Всеки що-годе въ-
църковен миря-
нин с гордост ще
отговори: а, това го знам –
първо децата, после мъже-
те, последни жените – же-
ляно прабло, което и све-
щеници, и енорашите-го-
айени утвърждават и кое-
то всички ние приемаме
като свещено и неотмени-
мо правило на Църквата.

Замислих се как е ут-
върден този ред и кои цър-
ковни правила го разпореж-
дат, едва когато на голям
църковен празник петго-
дишният ми тогава син
категорично отказа да ми-
не най-отпред на опашка-
та и сам избра мястото си –
след всички. И аз намаше
какво да му възразя. Помис-
лих си, че на една такава
опашка от хора, подготви-
ли се за причастие с пост,
молитва, богосмислие и по-
каяние, най-естественото
би било именно това –
всеки да се напреварва да
отдаде предимство и чест
на всеки ближен и да
счита себе си за най-недо-
стоен да пристъпни към Ча-
шата. Какъв по-неподхо-
дящ начин да пристъпни
към Христа от този, дори
да допуснеш мисълта или
да го приемеш като най-
естественото и не подле-
жащо на съмнение, че ти,
който и какъвто и да си,
заслужаваш по правило да
застанеш пред дръз?

Впрочем, заговорих за
причастяването, но неща-
та не стоят много по-раз-
лично при пристъпването
да се поклоних на светиня,
да целунеш кръста или Еван-
гелието, да те помажат с
осветен елеи. Във всички
тези случаи всъщност при-
стъпваме към Господа.

И така. Има ли някакво
канонично основание това
общиозвестно и не подла-
гано на съмнение и провер-
ка правило:

първо децата, после мъжете и накрая жените

Единственото прави-
ло, което открих относно
реда при причастяването
бе в параграф 13 на VIII
книга на „Апостолските
постановления“, дости-
гнали до нас благодарение
на св. Климент Римски, къ-
дето при подробните ин-
струкции за чина на прича-
щение, четем следното:
„...нека се причастява
епископът, след това през-
витерите, дяконите, ипо-
дяконите, четците, певци-
те, аскетите, а между же-
ните – дяконисите, девс-
твенците, вдовиците (в
древната Църква това са
особени чинове на служене
на някои ревности в благо-
честието жени), после де-

Кои се причастяват първи

цата, а после целият народ
по ред, със свян и благого-
вение, без шум...“

От тук става ясно, че
безспорно предимство
имат свещенослужители-
те и църковнослужители-
те. След тях се причастя-
ват децата, по чест – по-
ради тяхната чистота и
невинност, или поради не-
мощ, от практични съоб-
ражения, за да не създават
суматоха в храма, ако са
превъзбудени от глад и
умора и са неспокойни. Но
ако са достатъчно големи,
за да възприемат, че ува-
жението към възрастните
и немошните хора изисква

те да бъдат пропуснати
първи, такова отношение
към ближните би им при-
несло повече полза, откол-
кото да ги тикаме напред
с презумпцията, че им се
полага предимство по пра-
во. Но тук няма изрично ука-
зание за това, че мъжете
трябва да се причастяват
преди жените. Подчерта-
ва се по-скоро с какво на-
строение трябва да пристъ-
пва всеки към причастие –
със свян и благоговение,
без шум – и че смиреното
мислене за себе си пред Бога
и пред ближните следва да
определят реда, а не пол,
възраст или социално поло-

жение. А за смиреното,
струва ми се, всеки трябва
да мисли в първо лице:
аз трябва да се смирявам
и именно аз, а не да го
очаквам от някой друг.

Практиката да се при-
частяват мъжете преди
жените е по-скоро благо-
честив местен обичай, въз-
никнал при определени вре-
мена и обстоятелства,
отколкото постановление
на Църквата. Не че в него
не могат да се намерят
някакви основания. Но по-
редно би било този ред да
се определя не просто от
някакви формални правила,
ведещи понякога до с ни-
що неоправдания морален
абсурд маду мъже, праща-
щи от здраве и сили, без
никакво смущение, като
най-естественото нещо
на света, да изправят пле-
щите си пред едва стоя-
ща на нозете си баба...

А по дух: трябва да про-
пускате пред себе си въз-
растни, болни, бременни,
родители с малки деца, бър-
заци за работа, ако праз-
никът е в делничен ден, дори
нещепливиите развъл-
нубани неопити и водещо-
то тук да е любовта. При
това не е нужно някой да
се разпорежда, да сорти-
ра и подрежда хората, а
всеки сам по съвестта си
да прецени кога да пристъ-
пи без да осъжда останал-
ите. Каквито и да са фор-
мални предимства в Църк-
вата няма да допринесат
духовна полза на никого.

Кои трябва първи да пристъпят за св. Причастие пред миряните

Струва ми се, че отго-
ворът трябва да е: най-не-
мощните телом и духом.
Но мястото, което сами
ще определим за себе си в
опашката за причастие,
във всички случаи трябва
да е отговор на призива,
с който служачият изнася
светата Чаша: „Със страх
Божий, вяра и любов пристъ-
пете!“ Трябва да пристъ-
пим със съзнание за соб-
ственото ни недостойн-
ство пред Лицето на Божи-
ето величие и съвършен-
ство; с вяра, която заедно
със св. Йоан Златоуст из-
повядваме преди причас-
тияване, че Господ е наус-
тина Христос, Синът на
Живия Бог, който е дошъл
в света, за да спаси греш-
ните, „от които пръв съм
аз“, и с любов – любовта,
която е „дълготърпели-
ва, пълна с благост, не се
превъзнася, не се гордее,
не безчинствува, не гири
своето...“ (1 Кор. 13).

Александра
КАРАМИХАЛЕВА

Междуправославна среща за религиите и деструктивните култове

На 17 септември в
Словения, Оточец – Люб-
ляна, бе открита Осмата
междуправославна среща
на Инциптивната мрежа
за изучаване на религи-
ите и деструктивните
култове на тема „Култо-
вете, новоезичеството,
секуларизацията: опас-
ност от разлождане на
православния християн-
ски светозег“.

По решение на Св. Си-
нод Българската право-
славна църква бе пред-
ставявана от Негово Високопреосвещенство Невро-
копски митрополит Серафим. В приветственото сло-
во към участниците в срещата той им прегледа бла-

гословението на Негово Светейшество Българския
патриарх Неофит за успешна работа по време на сре-
щата, както и там, където Бог е призовал делегати-
те да работят за слава Божия и за спасение на хри-
стоментия народ. Българският патриарх изразява иск-
реното си убеждение относно ценния принос на тази
конференция. Неврокопският митрополит Серафим
сподели личната си радост и благодарност за това,
че тази унищателна прогължава вече осма година.

Домакин на междуправославната среща бе Загреб-
ско-Люблянският митрополит Порфирий (Сръбска пра-
вославна църква). Той направи официалното открива-
не на срещата със слово, в което подчерта, че пра-
вославните християни не бива да водят двойствен
живот – едн в храма, а друг – извън храма. Но са приз-
вани да живеят цялостно, според Евангелието, избя-
вайки осветскостяването на живота и преодолявай-
ки всички препятствия по пътя си, включително и но-
воезичестите заблуди, които атакуват вековните ни
устои.

В срещата участваха 150 представители на почти
всички Поместни православни църкви: Вселенска
патриаршия, Антиохийска, Йерусалимска, Руска, Сръб-
ска, Румънска и Българска патриаршии, Кипърска, Ела-
гска, Полска, Албанска и Украинска църкви, както и на
много православни центрове, изучаващи съвремен-
ното сектантство.

Докладу прочетоха Крушевацки еп. г-р Давид
(Сръбска православна църква), Карнасийски еп. Хри-
стофор (Кипърска архиепископия), Славонски еп. Йоан
(Сръбска православна църква), архим. Яков Халил (Ан-
тиохийска православна църква), протопрезвитер Ки-
риакос (Срос (Елагска православна църква) проф. Алек-
сандър Дворкин (Руска православна църква), Христос
Якову (Кипърска православна църква).

Конференцията изработи заключителен документ,
който ще бъде изпратен до Поместните православни
църкви, за да подпомогне пастирската им дейност и
полемика с идеите на Ню Ейдж и новоезичеството,
които водят личността и обществото към духовен и
социален разпад.

Междуправославната среща продължи до 20 сеп-
тември 2015 г., когато в катедралния храм „Св. св.
Кирил и Методи“ в Любляна бе отслужена архиерейс-
ка св. Литургия, в която се включиха всички духовни-
ци, участващи в конференцията.

Десислава ПАНАЙОТОВА

Гласът на св. отци

Св. Тихон ЗАДОНСКИ

За този, който иска да пристъпни към свето При-
частие, е необходимо да разсъди кой е и към какво
пристъпва; за този, който се е причастил – с какво
се е причастил. Преди Причастие е нужно разсъжде-
ние и спомен за небесния Дар. Преди Причастие е нуж-
но сърдечно покаяние, смирение, оставяне на злоба-
та, гнева, на пътските желания, примирение с ближ-
ния, твърдо намерение и воля за нов и благочестив
живот в Христа Иисуса. След Причастие е необходи-
мо поправяне, доказателство за любовта към Бога
и ближния, благодарност, усърден стремеж към нов,
свят и непорочен живот.

Накратко, преди Причастие са нужни истинско
покаяние и сърдечно съкрушение; след покаянието са
нужни плодове на покаянието, добри дела, без които
истинско покаяние не може да има. Следователно
християните трябва да поправят прединния си на-
чин на живот и да започнат нов, богоугоден, за да не
им бъде светото Причастие за съд и осъждане.

ПОКЛОННИЧЕСТВО

ПОКЛОННИЧЕСКИЯТ ПЪТ „Св. Йоан Рилски“ '2015 през моите очи

Продължение от бр. 16
Ден пети – 5 август. Започва последният ден от прехода ни към Рилския манастир – тази вечер трябва да сме при моштите на св. Йоан. Денят започва с Акатист на св. Йоан Рилски и след това се отправяме към езерото Бъбрека. Там към групата ни се присъединяват о. Методи Корчев и о. Стоян Бербагов, служещи съответно в София и Благоевград, и заедно с о. Ангел, о. Николай и о. Давид изчитат Молебния канон към Пресвета Богородица и отслужват водосвет на езерото. Всички поклонници минаваме да целуем Кръста и да бъдем поръсени с осветената вода.

Не след дълго продължаваме към езерата Окото и Сълзата, а смаяни туристи ни питат какви сме, събор ли ще има... Отговарям им, че сме тръгнали на поход от София до Рилския манастир. Колко е важно да се проповядва с личен пример, вярата ни да се живее всекидневно, за да могат околните да видят поне частица от красотата на Православието, да разберат, че Рила не е само на дънщини, всеизвестни с августовския си събор и паневритмии на това място, а че Рила е била осветена от стъпките на най-големия български светец и застъпник за нас пред Бога!

Пътят към двете най-високи от Седемте рилски езера е стръмен и труден, но с Божията помощ всички се изкачваме. Гледката отгоре е величествена и спираща дъха – виждат се повечето от седемте езера, както и връх Хайдута (или Харамията). Времето обаче започва да се разваля, тъмни облаци надвисват, чуват се гръмотевици, задава се буря...

Започваме да вървим по билото, но пред нас са се скупчили облаци, гръмотевиците ни плашат, започва и леко да вали. Тогава водачите усилват темпото, за да избегнем бурята, а всички ние усилваме молитвите си към Бога, към Пресвета Богородица и св. Йоан. Слизането не е много лесно, защото тревата е мокра, а водачите бързат много. Все пак всеки дава всичко от себе си и продължава напред. Дъждът почти спира, само леко ни охлажда, но не ни намокря. Стигаме до огромни поляни, на които пасе стадо коне. Гледката е умилителна – няколко малки кончета тичат около възрастните, а два от големите идват при нас и с готовност се оставят да ги погалим по челото.

Ето че вече сме до една чешмица, където правим обедната си почивка. Умората и напрежението ни минават за миг, а от дъжда няма и следа, вятърът издухва облаци и слънцето се показва. Слава Тебе, Боже! Благодарим ти, свети Йоане!

Заредени с нови сили, изчитаме част от Акатиста на св. Йоан и потегляме по пътя си към манастира. Слизаме бавно, в колона по един, пътят не е лесен, но все повече наблюдаваме целта на пътуването ни. Влизаме в Рило-манастирската гора – почвата е мокра, сякаш скоро е валило силно, и пътеката ни се струва по-трудна от обичайното, защото често се подлъгваме заради влажната почва. Все пак ни остава съвсем малко и стискаме зъби.

Избързвам напред и не след дълго виждам първите посрещачи – дошъл е о. Методи Корчев, а дъщеричката му Мария, приятелката им Надежда и презвитерата на о. Ангел ни посрещат с питка и шарена сол. Каква радост, ето че почти стигнахме! Малко по-надолу по пътеката, съвсем близо до манастира, ни посрещат о. Сава Кокудев

и няколко жени, които също ни дават хляб. Дошъл е и съпругът ми, да ни посрещне и заедно да прекараме в манастира празника Преображение. Искрено се радва за мен, че съм успяла да извървя този физически и духовен път.

Изкачване да се събере групата, за да можем всички заедно да влезем в манастира. Тръгваме начело с децата, които носят хоругвата и иконите на св. Йоан, а най-отпред Йоан-Петър удря клепалото. След това вървят отците. И ето, влизаме в Рилския манастир, пейки с една уста и с едно сърце: „*Покаяния основание, прописание умиления, образ утешения, духовнаго совершения равноангелное житие твое бысть, преподобие. В молитвах убо и в пощениих и в слезах пребивавий, отче Иоанне, моли Христа Бога о душах наших.*“

Влизаме в храма и с трепет коленичим пред светието му мощи, а песнопенията ни огласят пространството. Сърцата ни преливат от радост! С Божията помощ и тази година успяхме да извървим пътя! Слава Тебе, Боже! Благодарим ти, свети Йоане, че ни подкрепяше с благодат си десница през цялото време, че не позволи да ни застигнат бури и гръмотевици, че облекчаваше умората ни и безпроблемно стигнахме до светата ти обител! (По-късно разбрахме, че същия ден над Рилския манастир и град Рила имало страшна буря и порой, но слава Богу, ние ги избегнахме!)

На поклонниците отново е оказано традиционното за Рилската света обител гостоприемство и всички са безплатно настанени в манастира. Денят завършва с вечеря в района на манастира. Поклонниците са уморени, но много щастливи.

тира в нея участват и отците, предвождали поклонниците, както и други отци, дошли специално от София за празника. Службата е много тържествена.

Идва време за причастие и голяма част от поклонниците се подреждаме – с каква духовна радост само извървелите поклонническия път се причастяват пред моштите на свети Йоан Рилски! Литургията завършва с проповедта на дядо Евлогий за преобразяването на Христос, след което взимаме анафора и се разпръскваме около манастира. Братството на манастира е осигурило обяд за поклонниците – топла рибена чорба за празника.

След обяда групата тръгна начело с клепалото, хоругвата и иконите към последната си цел – пещерата на св. Йоан Рилски и храма „Успение на св. Йоан Рилски“. Покланяме се на гроба на светците и изчитаме Акатиста. Походът завършва с прочувственото слово на отец Ангел, който ни пожелава

да се срещнем пак на похода догодина, по същото време. Тръгваме си изпълнени с благодат и радост.

Думите са слаби, за да опишат чувствата ни, но всички изглеждат променени – облагородени от невярното преживяване. Свети Йоане, благодарим ти, че ни помогна да извървим пътя си към теб! Моли Бога за нас да извървим поне мъничко и пътя към твоите духовни висоти!

П.П. Като се прибираме в София, откривам „загубената“ си леща – скрила се е в кутийката на четката ми за зъби... Благодаря ти, свети Йоане, че не спираш да укрепваш вярата ми!

Пенка ХРИСТОВА

Браницкият епископ Григорий освети знаме на Централното военно окръжие

В гения, когато се навършват 135 години от създаването на Военните окръжия в България – 27 септември, във Военна академия „Георги Стойков Раковски“ се състоя тържество по повод осветяване и връчване на представително знаме на Централното военно окръжие. То се състоя в двора на Академията и в него взеха участие преподаватели, възпитаници и служители.

Събитието бе уважено от заместник-министъра на отбраната Десислава Йосифова, началника на Централното военно окръжие полковник Георги Петков и новоназначения началник на Военна академия – генерал-майор Тодор Дочев.

След като прие строя, 2-га Йосифова връчи запovedта, с която знамето на Централното военно окръжие се дава на Военната академия.

Последвалят ритуал за осветяване на новото знаме бе извършен от Браницкият епископ Григорий, който отслужи празничен водосвет и освети знамето, като прочете и специална за целта молитва.

Като преподаде патриаршеския благослов на ръководството на Военната академия, викарният епископ на Софийския митрополит благопожела добри резултати за Българската армия в тези трудни времена и изпълнение на благословеното сътрудничество между Църквата и войнството.

Весела ИГНАТОВА

Ден шести – 6 август. Преображение! Клепалото бие, като призовава вярващите за утринното богослужение. Малко по малко се събираме в храма, който все повече се пълни. От двата клироса се разнасят чудни песнопения. Покланяме се на моштите на Рилския светец.

Ето че в храма влиза игуменът дядо Евлогий и започва светата Литургия. Освен братята на манас-

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2015 г.

„Църковен вестник“

1 година 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.